

Eko potatis

Nr 1 – Februari 2008

Resultat från årets ekologiska potatisförsök

Att odla potatis ekologiskt är en stor utmaning. Förut-sättningarna för en lyckad odling varierar mellan försöksplatser och försöksår vilket medför att sorternas egenskaper framträder på lite olika sätt i olika försök. Sommaren 2007 var ganska bra ur potatisförsökssynpunkt utom i Halland där stora nederbörds mängder i slutet av sommaren orsakade att vatten blev stående i försöket under en längre tid vilket medförde att försöket inte kunde skördas.

I årets försök ingick sorterna Matilda (mätarsort), Cicero, Eve Balfour, Lady Balfour, Ovatio, Princess, och Sarpo Mira. Sortbeskrivningar, bilder från försöken samt resultatblanketter finns på länken: http://www.vpe.slu.se/ShowPage.cfm?OrgenhetSida_ID=6724). Nya för i år var Eve Balfour och Sarpo Mira. Eve Balfour är en vitskalig sort från Skottland och Sarpo Mira är en rödskalig sort som förädlats i Ungern. Båda sorterna har hög motståndskraft mot bladmögel samt många andra bra resistensegenskaper. De har ganska låg specifikt vikt.

Försöken låg i Skåne, Halland (kasserat), Dalarna, Gotland samt Västerbotten. Sättningen av försöken varierade stort mellan försöksplatserna och skedde under perioden 5 maj till 16 juni. Den utsträckta sättiden komparerades dock av en snabb uppkomst i sent satta försök. I ekologisk potatisodling finns det problem med småknölighet. Under 2007 var detta dock ett mindre problem och Bild: Gotland 6 augusti 2007 det var endast i Västerbotten som hade en stor andel

Gotland 6 augusti 2007.

knölar som var mindre än 40 mm, 38 % i genomsnitt för de olika sorterna. I försöken används radavståndet 75 cm och plantavståndet 25 cm. Lady Balfour kan det kanske vara befogat att öka planttätheten genom att minska sätstavståndet för att få en bättre storleksfördelning på knölar. Sorten Princess gav en större andel små knölar och hade också en väsentligt högre stjäktäthet per kvadratmeter, särskilt i Skåneförsöket, och därför kan det vara lämpligt att öka sätstavståndet för denna sort.

Nedvissning och bladmögelangreppen började redan i första veckan i juli i Skåne. På Gotland upptäcktes det första angreppet ett par veckor senare. Sorten Sarpo Mira visade den största motståndskraften mot bladmögel och/eller nedvissning. Sorterna Cicero, Eve Balfour och Lady Balfour uppvisade också en bättre motståndskraft än Matilda.

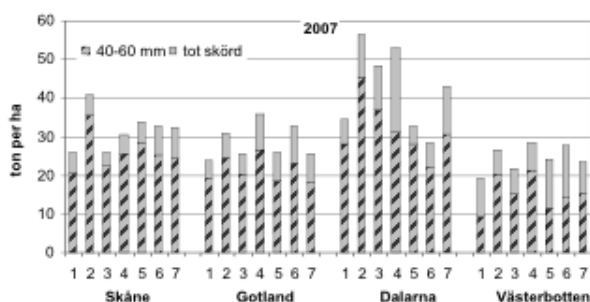
Sarpo Mira

Tabell 1. Bladmögel/Nedvissning*. Resultat från tre ekologiska sortförsök 2007. Angreppsgrad i procent

	Önnestad*			Visby			Husby*		
	9 juli	16 juli	23 juli	25 juli	1 aug.	7 aug.	5 aug.	14 aug.	22 aug.
MATILDA	25	89	100	3	3	27	15	68	95
CICERO	5	28	79	2	6	57	0	2	55
E. BALFOUR	5	18	40	1	2	28	1	14	55
L. BALFOUR	13	25	70	2	3	55	2	15	45
OVATIO	30	80	97	5	12	70	14	50	90
PRINCESS	53	96	100	3	10	85	93	100	100
SARPO MIRA	5	10	20	3	5	25	0	0	0
DONNA ¹⁾	8	50	97	-	-	-	-	-	-
TOLUCA ¹⁾	20	40	97	-	-	-	-	-	-

¹⁾ Ingick endast i Önnestadförsöket

Högst avkastning hade sorterna Cicero och Lady Balfour både under 2007 och i genomsnitt för perioden 2005–2007.

Figur 1. Knölskörd, ton per ha, i 4 ekologiska potatisförsök sommaren 2007. Totalskörd och skörd i fraktionen 40–60 mm.

- 1 = Matilda
- 2 = Cicero
- 3 = Evebalfour
- 4 = Lady Balfour
- 5 = Ovatio
- 6 = Princess
- 7 = Sarpo Mira

När det gäller knölkvalitet var det liten skillnad mellan försöksplatserna. I försöket i Skåne, var kvaliteten något högre och i genomsnitt bedömd som SMAK klass 1. I övriga försök var sorterna i genomsnitt bedömda som SMAK klass 2. Frekvensen brunröta och skorv var låg, däremot fanns det en högre frekvens rostringar och rostfläckar i försöket i Skåne.

När det gäller kokkvaliteten är det främst blötkokning som vållar problem. Blötkokningen var något mer utbredd i Skåneförsöket. Det var sorterna Eve Balfour och Lady Balfour som uppvisade genomgående mest blötkokning 2007. För att undersöka om en lägre gödslingsnivå skulle förbättra kokkvaliteten ingick ett försöksled utan gödning i Skåneförsöket, men trots den låga gödslingsnivån minskade inte blötkokningen hos sorterna Eve Balfour och Lady Balfour.

Text: Jannie Hagman, SLU

Ekologiskt utsäde

För 2008 gäller krav för inköp av ekologiskt utsäde för följande sorter: Sava, Ovatio och Jutlandia. Övriga potatissorter berörs inte av kravet på ekologiskt utsäde.

Enklast beställer du sorterna Sava och Ovatio via Weibull Trädgård AB, telefon 0414-44 38 20

e-post: yrkesodlare@weibull.com

Aneva potatis saluför ekologiskt utsäde från Danmark av sorterna Jutlandia och Sava, telefon 0321 4027

e-post: info@aneva-potatis.nu

Efterfrågan på eko-potatis ökar

Frans Brozén på Samodlarna tror att det 2008 behövs ca 30–50% högre skörd av matpotatis än 2007. Men det är svårt att skatta hur mycket potatis som inte kom ut på marknaden 2007 p.g.a. för mycket väta och tidigt bladmögel. Samodlarna har denna säsong ransonerat potatisen sedan i november. Frans anser att priset förnärvarande är över förväntan men att det troligen kommer att sjunka något om volymerna nås. Dock bör kalkylen för 2008 vid 15 tons godkänd skörd per ha, bli konkurrenskraftig mot spannmål. Samodlarna tar gärna emot potatis och hälsar nya medlemmar välkomna. Samodlarna kan även hjälpa till med lagring och hantering. För mer information ta kontakt med Frans Brozén 070-681 56 64.

Nyhetsbrevet Ekopotatis ges ut av Jordbruksverket i samarbete med Hushållningssällskapet i Värmland.

Prenumeration på Ekopotatis är gratis. För att få brevet via e-post, anmäl dig på <www.sjv.se> (välj prenumerera i vänstermenyn). Nyhetsbrevet finns även på Jordbruksverkets webbplats <www.sjv.se/ekopotatis>

Odlare med mer än ett hektar ekologisk potatisodling kan få brevet i pappersversion. Anmäl intresse till Hushållningssällskapet i Värmland, adress se nedan.